

Bölüm 28

İLK YARDIM

Prof. Dr. Ferdi TANIR

28.1 Giriş ve Tanımlar

Kazalara bağlı ölümlerin yaklaşık %10'u kazadan sonraki ilk dakikalarda, yaklaşık % 50'si ise ilk 30 dakikada meydana gelmektedir. Kazalar ile meydana gelen ölümlerin azaltılmasında, çevrenin kazayı oluşturmayacak şekilde düzenlenmesi çok önemlidir. Bu amaçla değişik teknik düzenlemeler yapılmalı, kişiler bu düzenlemeleri yapma ile bunlara uyma konusunda eğitilmeli ve konu ile ilgili yasal düzenlemelerle gerekli yaptırımlar belirlenmelidir. Çünkü kaza sonrası erken dönemde yapılan ilk yardımın, kazazedelerin %2-30 kadarının yaşama dönmelerini, ömür boyu sakat kalmasını veya durumunun kötüleşmesini önleyebileceği saptanmıştır.

İlk yardım: Herhangi bir hastalık ya da kaza sonucu yaşamı/sağlığı tehlikeye girmiş olan bir kişiye sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, yaşamın kurtarılması veya durumunun kötüleşmesini önlemek amacıyla olay yerinde tıbbi araç-gereç kullanılmadan ilaçsız olarak yapılan müdahaledir. Bu ilk müdahale, ilgili kişiye en yakınında bulunan kişiler tarafından yapılabilir. Bu nedenle ilk yardım, toplumun bütün bireylerinin, sağlık eğitimi görsün görmesin her türlü koşulda yapması gereken uygulamalardır.

Acil yardım veya tedavi: herhangi bir hastalık ya da kaza sonucu yaşamı/sağlığı tehlikeye girmiş olan bir kişiye sağlık ekibi tarafından olay yerinde, ambulansla, sağlık kurumlarının acil müdahale veya diğer birimlerinde tıbbi ilaç ve malzeme kullanılarak yapılan ilk müdahaleler olarak tanımlanır. Bu nedenle acil yardım veya tedaviyi ilk yardım ile karıştırmamak gereklidir.

İlk yardımcı: İlk yardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda, hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle ilaçsız uygulamaları yapan ilk yardım eğitimi alarak ilk yardımcı belgesi almış kişidir. İşyerlerinin tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre ilgili işyerinin bulundurmak zorunda olduğu ilkyardım eğitimi almış eleman sayısı belirlenmiştir. Buna göre;

yerleştirilir ve battaniye bu kirişin üzerine katlanır, katlanan kısmın bittiği yere yakın bir noktaya ikinci kiriş yerleştirilir, battaniyede kalan kısım bu kirişin üzerini kaplayacak şekilde kirişin üzerine doğru getirilir, hasta/yaralı bu iki kirişin arasında oluşturulan bölgeye yatırılır.

Kaynaklar

1. 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun. 11.04.1928 tarih ve 863 sayılı Resmi Gazete.
2. Bilir N, Özvarış Ş.B., Yıldız A.N. Temel İlk Yardım Bilgileri ve İlk Yardım Eğitimi Becerileri Rehberi (Eğitici ve Katılımcılar İçin), Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın No:00/17, 2000, Ankara.
3. Principles of First Aid, First Aid. Parasolemt Pty.Ltd, Australia, 2002.
4. Kakillioğlu T, Kurt Z, Dalkılıç M. Temel İlk Yardım Uygulamaları Eğitim Kitabı. İlk Yardım ve Acil Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı, Ankara, 2002.
5. Stevens G, Mascarenhas M, Mathers C. (Editorial) Global health risks: progress and challenges. *Bulletin of the World Health Organization* 2009;87:646-56.
6. Red Cross launches life-saving road safety pack. Erişim: internet:www.redcross.org.uk, 19.05.2014.
7. St John Ambulance Australia-First Aid Training Standards. Erişim: www.stjohnambulance.au, 22.05.2014.
8. T.C. Sağlık Bakanlığı, "İlk Yardım Yönetmeliği" 29.07.2015 tarih ve 29429 sayılı Resmi Gazete.